

Naczelne Dowództwo W. P.

(Sztab Generalny).

ODDZIAŁ II.

Ew/6. Nr. 58830/II.

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

Poczta polowa Nr. 53. 23 grudnia 1920 r.

Przesyła się do wiadomości odpisy raportów
delegata wojskowego w Rewlu Nr. 1132, 1135, 1137,
1138, 1141 i 1142.

w. z. Szefa Oddz. II. N. D.

Schätzel m. p.

mjr Szt. Gen.

6 załączników.

Za zgodność:

J. Krawski mjr

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 65022 dnia 30/XII 1920 r.

4. Wydział

261

DELEGAT

N.DOW.W.P.w Estońji

Rewel, 8 grudnia 1920 r.

Nr.1132.

R
Do
N.Dow.W.P.
Sztab Generalny/
Oddział II.

Donoszą nam z Petersburga, że do Choołmogor, gub.Ar-
changielska przybyło 5000 jeńców polskich.

Stan ich bardzo zły.

Większa partja naszych jeńców pracuje na Murmanie stacja
"Polarny Krug".

BOGUSŁAWSKI M.p.rtm.
Delegat N.Dow.W.P.w Estońji

Otrzymują:

N.Dow.W.P.Oddz.II.

P.Edward Zalewski - Ryga, Delegacja Pokojowa.

Za zgodność odpisu:

262

DELEGAT

N. Dow. W. P. w Estonji

Rewel, 8 grudnia 1920.

N° 1135 Estonji

TAJNE!

Do

N. Dow. W. P.

/Sztab Generalny/

Oddział 11.

MISJA LITEWSKA.

Missja Litewska w Petersburgu pod przewodnictwem Czapanisa energicznie pracuje nad repatryacją żywiolu litewskiego i żydo-wskiego do Wilenszczyzny i ewetualnego okręgu plebiscytowego.

Prawdopodobnie reemigranci ci będą skierowani do Litwy Kowien-skiej i następnie przesiąkac już będzie do Wilenszczyzny.

Wojciechowski, etc.
Delegat N. Dow. W. P. w Estonji.

Rewel, 9 grudnia 1920.

Lista personelu delegacji sowieckiej w Lotwie.

/From American Sources/
REVAL.
20.10.1920.

R.M.No.421
REVAL. 2.11.1920.

LIST OF PERSONNEL OF THE PLENIPOTENTIARY DELEGATION
OF THE RUSSIAN SOCIALISTIC FEDERATIVE SOVIET REPUBLIC
IN LATVIA

NO.	NAME	PASSPORT NO. AND CAPACITY
1.	HANETSKY, JAKOW, Stanislawowitsch	No. 6/2059 of 30.8.1920. Representative Plenipotentiary.
2.	EKKE, Ernst Andrejewitsch	No. 6/2057 of 30.8.1920. Executive head
3.	KLIWIN, Jan Jurjewitsch	No. 929 of 30.8.1920. 2nd Secretary.
4.	SALMAN, Woldemar Petrowitsch	No. 6/2060 of 30.8.1920. Diplomatic Courier
5.	ROGA, Adolf Martinowitsch	No. 6/2099 of 1.9.1920. Diplomatic Courier
6.	FISCHMANN, Heinrich Markowitsch	No. 961 of 30.8.1920. Councillor.
7.	GRIKKE, Fritz Krischew.	No. 969 of 30.8.1920. xxxxx Librarian
8.	WAIMANN, Ivan Andreievitsch	No. 1074 of 27.9.1920. Manager
9.	GORJUNOWA, Sinaida Pawlowna	No. 947 of 30.8.1920 TYPIST
10.	EKKE-OSERSKAJA, Natalja Alexejewna	No. 969 pf 30.8.1920. Typist.
11.	ELLER, ALMA Karlowna	No. 945 pf 30.8.1920. Typist
12.	JESERSKAJA, Galja Borisowa	No. 1025 of 22.9.1920. "
13.	REINBACH, Mary Jakowlowna	No. 1090 of 22.9.1920. "
14.	HIRSCHFELD, Vera Karlowna	No. 970 of 30.8.1920. "
15.	LAPINA-GEBAUER, Luiza Fritzowna	No. 949 of 30.8.1920. Typist
16.	FRIEDLANDER, Lina Abramowna	No. 943 of 30.8.1920. "
17.	BESKINA, LIUBOW, Nichailowna.	No. 1194 of 30.8.1920. File Clerk
18.	ILOWAJSKAJA, Irina Nikolajewna	No. 1087 pf 28.9.1920 . File Clerk
19.	SALMAN, Ella Indrikowna	No. 960 pf 30.8.1920. File Clerk
20.	SEGALOWA, Maria Romanowna	No. 972 of 30.8.1920. Translator.
21.	WASILJEWA, Vera Nikolajewna	No. ? Translator
22.	ILOWAJSKAJA, Anna Iwanowna	No. ? Stenographer
23.	BEK, Elsa Juljewna.	No. 1062 of 22.9.1920. Stenographer
24.	GRIKKE, Alexandra Iwanowna	No. 1077 of 25.9.1920. File Clerk
25.	RUSCHE, Stanislaw Janowitsch	No. 967 of 30.8.1920. Chauffeur
26.	SCHTSCHUKIN, Iwan Ierofejewitsch	No. 952 of 30.8.1920. Chauffeur.
27.	ELHAWINA, Sinowija Timofejewna	File Clerk
28.	WEISS, Eduard Janowitsch	No. 963 August 30.1920. Chief of Section for Foreign Commerce
29.	TOTECHIN, Grigorij Iwowitsch	Commerce. No. 971 Aug. 30.1920 Assistant Chief of Section for Foreign Commerce
30.	KAHN, Abram Semuilowitsch	No. 975 August 30.1920. Chief of Finance Section

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

31. BROIDE. NOISSEJ Jossifowitsch.	No.987. August 30.1920.
Commercial Adviser.
32. PETRAITIS. Iwan Antonowitsch	No.1064 Sapetember 22. 1920.
Commercial Adviser.
33. SCHEFER. Michail Hansowitsch	No.1073. Sept.25.1920. Inspector
34. BORMAN. Karl Karlowitsch	No.1192. Sept.28.1920.
Special Agent
35. TSCHCHANOWITSCH, Peter Isajew	Ro. Special Agent.
36. BORDATSCHEW. Iwan Fedorowitsch	No.930. August.30.1920. Courier
37. TOLSKY Isak Petrowitsch	No.1076. Sep.25.1920. Paying
Teller
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
38. DAVIDOW Adolf Pawlowitsch	No.944 August.30.1920. Courier
39. SATOW. Jakow Iwanowitsch	No.931 August.30.1920. Courier
40. BURAKOW Fedor Arsenjewitsch	No.932. August 30.1920. "
41. PAVLOW. Jewgenij Borissowitsch	No.925. August.30.1920. "
42. PANJUCHIN. Dmitri Leginowitsch	No.924. August.30.1920. "
43. DUDNIKOW. Michail Kusmitsch	No.923. August.30.1920. "
44. NEDMARK. Gerion Somonowitsch	No.1081. Sept.27.1920.
Chief of Section for Transport
and Communication
45. BODNEEK Robert Iwanowitsch	No.942. August. 30. 1920.
Member of Section for Refugees
and Prisoners of War.
46. ROSENTHAL. Oskar Eljaschewitz.	No.973. August. 30.1920.
Chief of Section H.K.B.T.
47. WEISS. Christina Ansewna	No.965. August. 30.1920.
Member of Press Section
48. KAHN. Jedokija Georgijewna	No.974. August.30.1920.
Executive Clerk
49. RUSCHE Paulina Kazimirowna	No.968. August 30.1920.
Collaborator
50. RABINOWITSCH Isador Borissowitsch	No.962. August. 1920.
Member of Financial Section
51. SCHERN - BORISSON Semen Borissowitsch	No.1061 September 22.20.
Member of Press Section
52. AUSTRIN Alfred Augustowitsch	No.1091. September 22.1920.
Member of the Political Deleg.

265

DELEGAT

N.DOW.W.P. W ESTONJI
Nr.1138.

Rewel, 9 grudnia 1920.

Do
N.Dow.W.P.
/Sztab Generalny/
Oddział II.

R ← Estoński Bank Państwowy otrzymał z Rosji sowieckiej 300 pudów złota przeznaczonego do Szwecji. Złoto zostało wysłane do Sztokholmu w trzech partjach po 100 pudów. >

Pierwszy transport odszedł d.28/X na statku "Kalevipoeg",

Drugi " " " 2/XI " " "Gauthiod"

Trzeci w końcu zeszłego miesiąca na statku "Carl von Linné". Są pewne dane, że część ładunku złota ma być ze Sztokholmu przewieziona do Francji. >

BOGUSŁAWSKI m.p. rtm.

Delegat N.DOW.W.P. w Estonji.

Za zgodność odpisu:

266

DELEGAT

N. Dow. W. P. W. ESTONJI

N° 1146

TAJNE!

Kewel 8 grudnia 1920.-

R A P O R T.

DYZLOKACJA POSZCZEGÓLNYCH ODDZIAŁÓW BOWIECKICH WEDŁUG
DANYCH Z DN. 25/XI 1920.-

XV armja - sztab w Witebsku, uzupełnienia kierują się ze
Smoleńska.

XVI armja - sztab i teren operacyjny Mohylow; armja została
uzupełniona rezerwanami stojącymi w Perogobusiu
i Mozajskym.

VII armja - sztab w Pskowie.

DYWIZJE I BRYGADY.

15 Dyw. - Gatozyna 53 Dyw. strzelców (400 ludzi) - Połock

6 " - Połock (czas) 48 " o 28 wiorst od Połocka

11 Bryg. odesk. art. Peterhoffli " Ostrow

Rezerwana Dyw. Art. Smoleński 14 Bryg. remont. kolej. Saratow

43 Dyw. koło Pietrogradu 1 gł. dyw. strzel. - Karelja

2 Bryg. rezer. sztab Smoleński

15, 19, 50 oddz. kolejowe - Krasnyj Kut

Na przestrzeni Krasnyj Kut - Alexandrowsk (700 wiorst) prze-
prowadzono nową linię kolejową.

PUKKI.

1 rezerw. -	Smoleński	2 rezerw. -	Witebsk
3 " -	Gatozyna	I/4 " -	Newgorod
II/4 " -	Witebsk	III/4 " -	Połock
5 " (10000 ludzi)	Witebsk	6 " -	Wielkie Łuki
7 " -	Kostroma	10 " (6000 ludzi)	Petrograd
11 " (20000 ludzi)?	Petrograd	12 " -	Petrograd
13 " -	Jelna		
oddziały 13 p. rezerw. w Szegowie i Ostrowiu.			
14 rezerw. p. strzel.	-	Perogobut	
15 " " "	-	Moskwa (5000 ludzi)	
5 " " "	-	Moskwa (3 rot)	
11 " " "	-	Rzew (10000 ludzi)	
4 " " "	-	Rosław (10000 ludzi)	
7 p. strz. bażkirkich	-	Gatozyna	
54 baon. wojsk kolej.	-	Pskow (720 ludzi)	
19 " wartowniczy	-	Pskow	

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

267

Pskowskie baony wartownicze, kwatera główna - Opoczka

1 i 2 komp. i sztab 1 baonu - Pskow
3 komp. - Porchow
4 " - Ostrow
5 komp. - Nowo-Rzew
6 " i sztab 11 baonu - Opoczka
7 " i sztab 111 baonu - Wielkie Łuki
8 " - Wielkie Łuki
9 " - Cholm

5 Lotewski p. rezerw. - Korosteli
12 baon wojsk kolejowych - Pskow, Opoczka

29 p. rezerw. (1V armja) - Kłizi

43 komp. transportowo-motorowa (30 aut) XV armja

44 " " " " " "
32 " " " " " "
8 " " " " " "
9 " " " " " " XXXX 111 armja

W Jamburgu skoncentrowano większe ilości amunicji, co wywiad sam
estonski objaśnia planem bolszewików poparcia każdego ruchu wyw-
rotowego w Estonji.

Władysław Stę...

Delegat N.Dow.W.P. w Estonji.

Otrzymują:

N.Dow.W.P. Oddz. 11 5 egz.
Attaché P.P. Helsingfors 1 egz.
Delegat N.Dow.W.P. w Rydze 1 egz.

DELEGAT

Dow. W. P. w Estonii

N° 1142

GŁÓWNY BUREAU	
CENTRA GENERALNA	
Oddział Informacyjny	
DATA WYDANIA	20. XII
NUMER	5839/ Salomon

8 grudnia 1920.

EW

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

~~TAJNA~~

21/12/20

WYBORY DO PIERWSZEGO PARLAMENTU I JEGO WYNIKI.

Wybory do pierwszego zgromadzenia parlamentarnego są już ukonieczone, a wyniki jego wka wskazują nam na znaczne zmiany jakie ulegną ugrupowania dotychczasowych stronnictw politycznych.

Najbardziej charakterystyczną jest porażka kompletna szowinistyczno-karzą demagogicznej partji narodowo-demokratycznej, tzn. "Rahwa erakon

NA CZELE której stoją J. Tönnisson, A. Birk, Jaakson, P. Pold i Loth.

Stronnictwo to, które przy wyborach do konstytuanty uzyskało 81% wszystkich głosów, obecnie potrafiło zgromadzić zaledwie 10% wyborców.

Klęskę dużą ponieśli socjal-demokraci. Rozporządzając przy wyborach do konstytuanty 37% wyborców obecnie otrzymali zaledwie 17% tracąc 80%

która częściowo zasiliły komunistów ze związków zawodowych i socjalistów niezależnych dając im o 11% głosów więcej, zaś 9% poprzednich wy-

borców socjal-demokratycznych najwidoczniej zwróciło się ku stronnictwom bardziej umiarkowanym. Związki zawodowe, w których naczelną rolę odgrywają komuniści, przystąpili do wyborów samodzielnie gromadząc zaledwie 5% wyborców.

Leвица zatem, do której zaliczamy socjal-demokratów, socjalistów niezależnych i komunistów wyszła z wyborów osłabiona tracąc 6% ogółu wyborców a 22% swych własnych, a więc niemal czwartą część swych dotychczasowych stronników.

Po za tem nie można przewidywać jakiegokolwiek bloku tych stronnictw, gdyż socjal-demokraci zwalczali zawsze socjalistów niezależnych, a w

stosunku do komunistów zajmują wybitnie wrogie stanowisko, a stronnictwa centrowych po za narodowo-demokratycznymi, o którym wspomniałem, partja

pracy "Töörakond" straciła 4% wyborców na korzyść bardziej prawicowej stronnictwa chrześcijańsko-demokratycznego "Kristlik-demokraadi" zys-

kującego 8%. Rozwzględne zwycięstwo odnosi prawica: partja agrarjuszów, a słuszniej byłoby ją nazwać rolną, "Maalit" występująca przeciw

ograniczeniu własności, żądająca odroczenia reformy rolnej, w polityce zagranicznej dążąca nieoficjalnie do ewentualnego kompromisu z Rosją

demokratyczną, zgromadza 31% wyborców, zyskując w stosunku do poprzednich wyborów 17% ogółu głosujących. Zwyciężył zatem syciel ziemianski

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES

i chłopski, Rolnik estoński, ocknąwszy się od młotającej nim burzy wojennej i złudnych hasel żywiołów skrajnych i komunistów, żąda porządku i spokoju. Stronnictwo "Maailit" jest najbardziej popieraną przez sfery wojskowe - z partji tej wchodzi do parlamentu generałowie Laidoner i Soote.

Przypuszczalny skład parlamentu estońskiego będzie następujący:

Związki zawodowe (komuniści).....	5	posłów
Socjaliści niezależni.....	11	"
Socjal-demokraci.....	18	"
Partja pracy.....	23	"
" narodowo-demokratyczna.....	10	"
" chrześcijańsko-demokratyczna.....	7	"
" rolna.....	21	"
" ekonomiczna.....	1	"
Nieliccy.....	4	"
Resjanie.....	1	"

Razem 100 posłów

Rząd, który powstanie z nowego parlamentu wyłoni się niezawodnie ze stronnictwa pracy, będącego obecnie u steru rządu i partji rolnej, pomiędzy którymi toczą się pertraktacje o zawarciu odpowiednich kompromisów. Partja pracy, która do wyborów, szukając większości oparła się o socjal-demokratów i w polityce zagranicznej zaczęła wchodzić na drogę coraz to częstszych kompromisów z bolszewikami, obecnie łącząc się w współpracy z partją rolną zajmie w stosunku do bolszewików stanowisko mniej przychylnie niż dotychczas, tembardziej, że blok podobny uzyska bezspornie poparcie partji chrześcijańsko-demokratycznej, a może liczy również na zaskoczną współpracę reszty stronnictw z wyjątkiem socjalistycznych. Blok partji pracy, rolnej i chrześcijańsko-demokratycznej liczyć będzie 80 posłów na 100, mając lewicę złożoną z 34 posłów i 16 ze stronnictw centrowych i prawicowych.

Z wyników przeprowadzonych wyborów wnioskować można, że Estonia wejdzie obecnie w fazę organizowania swych wewnętrznych sił w polityce zagranicznej mniej będzie ulegać wpływowi angielskim licząc na oparcie się w przyszłości na swą potężną sędziąk demokratyczną, lecz nie bolszewicką.

Rosję, skąd będzie czerpać swe resursy ekonomiczne. Przy podobnym układzie sił politycznych, Polska będzie mogła i powinna uzyskać pewien wpływ na dalszy rozwój polityki estońskiej, tu jednak jest niezbędną, poważną pracą dyplomatycznego przedstawicielstwa nasze go. Niestety jednak poselstwo nasze w Rewlu istnieje wyłącznie formalnie, faktycznie zaś tak jak by go nie było. Pożądanym by było wpłynięcie na jak najszybszą zmianę podobnego stanu.-

M. Dąbrowski, Star

Delegat N. Dow. W. P. w Estonji.

Otrzymują:

N. Dow. W. P. Oddz. 11..... 5 egz.
Attache P. P. Helsingfors..... 1 "
Delegat N. Dow. W. P. w Rydze..... 1 "

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

271